سرمقاله

راه چهارم عرضه بنزین

دکتر غلامرضا سلامی/ صاحب‌نظر اقتصادی

● معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی، اخیرا سه راهکار قابل تصور برای رفع ناترازی بنزین ارائه داده است.

خلاصه این راهکارها از این قرار است:

۱. مسابقه برای دریافت بنزین قابل تخصیص به خودروها، یعنی هر که زودتر در صف فروش بنزین موفق شد بنزین دریافت کند برنده است و مابقی بازنده. این راهکار انسان را به یاد غرب وحشی در هنگام هجوم مهاجران اروپایی به آمریکا می اندازد.

۲. راهکار دوم دست کمی از راهکار اول ندارد و پیشنهاد می کند بعد از تخصیص سهمیه از بنزین قابل تخصیص به خودروها، کسانی که به بنزین بیشتری احتیاج دارند، آن را به قیمت وارداتی (مثلا لیتری ۱۰۰ هزار تومان) خریداری کنند. یعنی مثلا مسافرکش های شهری و بین شهری، رانندگان تاکسی های اینترنتی، وانت‌های بارکش شهری، روستایی وبین شهری و نظایر آنها که عمدتا از طبقات کم درآمد و مستعد اعتراض بحق هستند و معیشتشان از خودرویی که در اختیار دارند، تامین می شود برای مصرف بالاتر از حد تعیین شده، هزینه‌ای را تحمل کنند که از توان آنان خارج است و لذا به طور طبیعی هزینه اضافی قابل توجهی به مسافرها و صاحبان بار منتقل و همراه با سایر پیامدها از طریق تورم به دهک‌های آسیب‌پذیر تحمیل شود.

۳. و بالاخره راه سوم که پیش‌تر هم مورد توافق بعضی از صاحب‌نظران قرار گرفته است، توزیع کوپن بنزین بین تمام مردم ایران اعم از خودرودار یا فاقد آن است؛ به‌طوری که هر فرد ایرانی بتواند مازاد مصرف خودرا در بازاری متشکل به قیمت‌های رقابتی به کسانی که نیاز بیشتری به بنزین دارند (شامل مشاغلی که در بالا آورده شد) واگذار کند. ناگفته پیداست که این راهکار هم تبعات راهکار دوم را شاید کمی ملایم‌تر در پی خواهد داشت. اما از همه مهم‌تر آنکه هیچ‌کدام از این راهکارها مساله اصلی را یعنی کسری وحشتناک بودجه دولت و تورم ناشی از آن که به باور نگارنده، این سطور عمدتا ناشی از همین یارانه‌های نابسامان حامل‌های انرژی به‌خصوص بنزین و گازوئیل است، حل نمی کند.

آیا راه چهارمی می‌تواند مطرح شود:

در پاسخ می‌توان گفت که مشکل اساسی این است که قیمت بنزین سهمیه‌ای در ایران به کمتر از یک سنت رسیده و قیمت گازوئیل حتی به مراتب پایین‌تر از آن است. همان‌طور که بسیاری از کارشناسان نیز اشاره کرده‌اند، این وضعیت قابل دوام نیست. دیر یا زود، جامعه ناگزیر با پیامدهای اقتصادی واجتماعی این شکاف بزرگ میان قیمت داخلی و قیمت واقعی انرژی مواجه خواهد شد و نگرانی اصلی این است که اگر اصلاح قیمت به‌صورت ناگهانی انجام شود، اعتراض ناشی از افزایش قیمت حامل‌های انرژی بر سایر نارضایتی‌های موجود افزوده شود. با این حال، به‌نظر من، اشتباه اصلی ما در سال‌های گذشته این بوده است که اصلاح قیمت حامل‌های انرژی را به‌یک تصمیم بزرگ‌وپرهزینه تبدیل کرده‌ایم؛ در حالی که می‌توانستیم این اصلاح را به‌یک فرآیند کوچک، مستمر و قابل پیش‌بینی تبدیل کنیم.

اگر دولت‌ها از سال‌ها پیش، به‌جای ثابت نگه‌داشتن قیمت اسمی حامل‌های انرژی، قیمت آن را به‌صورت ماهانه یا حتی متناسب با شرایط اقتصادی و تورم تعدیل می کردند، جامعه به‌تدریج با این تغییرات سازگار می‌شد. همان‌گونه که مردم افزایش تدریجی قیمت بسیاری از کالاها و خدمات ضروری را، هرچند با دشواری، در زندگی روزمره خود می‌پذیرند، اصلاح تدریجی قیمت انرژی نیز می‌توانست به‌یک امر قابل پذیرش اقتصادی تبدیل شود.

در این زمینه، تصمیم دولت آقای خاتمی برای اصلاح تدریجی قیمت حامل‌های انرژی می‌توانست نقطه آغاز چنین مسیری باشد؛ اما آن تصمیم متوقف شد و در سال‌های بعد نیز به‌جای یک قاعده روشن و مستمر، بارها با تصمیم‌های مقطعی و شوک‌های قیمتی مواجه شدیم. نتیجه آن است که امروز فاصله قیمت داخلی انرژی با قیمت واقعی به اندازه‌ای بزرگ شده که اصلاح آن بسیار دشوارتر از گذشته است.

برای مثال، اگر دولت چهاردهم از همان ابتدای فعالیت خود، به‌جای تعلل و سردرگمی، فقط ماهانه ۱۰۰ تومان (تقریبا دوبرابر متوسط تورم این سال‌ها) به قیمت بنزین سهمیه‌ای اضافه می کرد، قیمت آن امروز حدود ۴۰۰۰ تومان می‌شد و با تعدیل این افزایش با تورم ماهانه شاید تا پایان دوره دولت به حدود ۸۰۰۰ تومان می‌رسید. البته محاسبه دقیق آثار مالی چنین سیاستی مستلزم در نظر گرفتن مقدار مصرف، تغییر رفتار مصرف کنندگان و نرخ‌های مختلف بنزین و گازوئیل است؛ اما حتی یک برآورد اولیه نیز نشان می دهد که چنین روندی می توانست منابع قابل توجهی برای دولت ایجاد کند و بخشی از فشار کسری بودجه را کاهش دهد.

اهمیت این موضوع فقط در درآمد حاصل از افزایش قیمت انرژی نیست. اگر منابع حاصل از اصلاح قیمت واقعا صرف کاهش کسری بودجه و نیاز دولت به تامین مالی تورم‌زا می‌شد، در میان‌مدت می‌توانست به کاهش فشارهای تورمی کمک کند. بنابراین باید میان «اثر تورمی مستقیم افزایش قیمت انرژی» و «اثر ضدتورمی ناشی از کاهش کسری بودجه» تفاوت قائل شد. افزایش قیمت انرژی در کوتاه‌مدت طبعا اثر قیمتی دارد، اما اگر اصلاح آن تدریجی باشد و منابع حاصل به جای ایجاد هزینه‌های جدید صرف کاهش کسری بودجه شود، می‌تواند در میان‌مدت آثار متفاوتی بر تورم داشته باشد.

موضوع زمانی اهمیت بیشتری پیدا می کند که به سال ۱۳۹۸ برگردیم. اگر از آن زمان قیمت حامل‌های انرژی به‌صورت مستمر و متناسب با تورم تعدیل می‌شد، با فرض نبود جنگ و سایر شوک‌های بزرگ، امروز احتمالا با شکاف بسیار کوچک‌تری میان قیمت داخلی و قیمت واقعی انرژی مواجه بودیم. در آن صورت، هم کسری بودجه می‌توانست وضعیت قابل تحملی داشته باشد و هم افزایش قیمت انرژی برای خانوارها به یک شوک ناگهانی تبدیل نمی‌شد. بنابراین شاید مساله اصلی امروز این نباشد که «بنزین را گران کنیم یا به مردم مابه‌التفاوت بدهیم». مساله اساسی‌تر، اصلاح یک شیوه نادرست حکمرانی اقتصادی است: اینکه قیمت یک کالای مهم را سال‌ها ثابت نگه داریم، فاصله آن را با واقعیت اقتصادی هر روز بیشتر کنیم و سپس، وقتی دیگر ادامه این وضعیت ممکن نیست، ناچار به اتخاذ تصمیم‌های بزرگ و پرهزینه شویم.

رئیس مجلس شورای اسلامی:

دریافت وجه از فروشگاه‌ها و بانک‌ها در طرح کالابرگ غیرقانونی است

قالیباف با ابلاغ نامه‌ای به رئیس جمهور، دریافت هرگونه وجه از فروشگاه‌ها و بانک‌ها در طرح کالابرگ را ابطال کرد.

به گزارش تسنیم، محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، طی نامه‌ای رسمی خطاب به مسعود پزشکیان، رئیس جمهور، مصوبه هیئت وزیران درباره تامین هزینه‌های طرح تضمین امنیت غذایی و معیشت مردم از محل دریافت وجه از شبکه توزیع و بانک‌ها را مغایر صریح قانون اعلام کرد.

بر اساس این ابلاغیه نظارتی که بر پایه نظر قطعی «هیأت بررسی و تطبیق مصوّبات دولت با قوانین» و مستند به اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی صادر شده، جزء «ب» بند (۱) تصویب‌نامه شماره ۳۰۰۰۹/ت۶۵۶۸۸هـ مورخ ۳۱ خرداد ۱۴۰۵ دولت، فاقد وجاهت قانونی تشخیص داده شده است.

در تصویب‌نامه اصلاحی دولت، مجری طرح کالابرگ مجاز دانسته شده بود تا از محل «مشارکت پذیرنده‌ها و فروشگاه‌های دارای عملکرد فروش طرح کالابرگ» و همچنین «بانک‌های عامل» مبالغی را به عنوان هزینه اجرای طرح دریافت کند.

با این حال، رئیس مجلس با استناد به ماده (۶۰) «قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» مصوب ۱۳۹۳ تأکید کرده است که بر اساس قانون، دریافت و پرداخت هرگونه وجه تحت هر عنوان توسط دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی باید صرفاً در چارچوب قوانین موضوعه کشور باشد؛ بنابراین مجاز دانستن مجری طرح برای اخذ وجوه مذکور به دلیل فقدان مجوز قانونی، غیرقانونی و باطل است.

طبق مهلت مقرر در قانون، پس از گذشت یک هفته از ابلاغ این نامه، در صورت عدم اصلاح مصوبه از سوی دولت، بخش مورد ایراد خود به خود ملغی الاثر خواهد بود.

نماینده مجلس شورای اسلامی:

۵۰ درصد از ۷ دهک پایین خودرو دارند

یک نماینده مجلس گفت: ۴۷ درصد ۷ دهک پایین خودرو دارند و افزایش قیمت بنزین هزینه آنها را بالا می برد.

به گزارش تسنیم، میثم ظهوریان، نماینده مجلس شورای اسلامی، با انتقاد از این فرض که «دهک‌های پایین جامعه به دلیل نداشتن خودرو از سهمیه‌بندی بنزین بر اساس کد ملی منتفع خواهند شد»، به داده‌های پایگاه رفاهی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی استناد کرد. وی در مطلبی با اشاره به وضعیت مالکیت خودرو در دهک‌های درآمدی مختلف نوشت: اگرچه میزان مالکیت خودرو در طبقات درآمدی بالاتر بیشتر است، اما بخش قابل توجهی از خانوارهای کم‌درآمد نیز دارای خودرو هستند.

ظهوریان افزود: ۴۰ درصد از پنج دهک درآمدی پایین و ۴۷ درصد از هفت دهک پایین جامعه دارای خودرو هستند؛ بنابراین نمی‌توان این گروه بزرگ از خانوارهای کم‌درآمد را صرفاً به دلیل قرار گرفتن در دهک‌های پایین، از آثار افزایش قیمت بنزین مصون دانست.

وی با اشاره به فرض نزدیک شدن قیمت بازار بنزین به ۶۰ هزار تومان در صورت اجرای طرح سهمیه‌بندی، ادامه داد: در چنین شرایطی، به‌طور میانگین حدود ۶ میلیون تومان در ماه به سبد هزینه خانوارهای دارای خودرو در این طبقات افزوده خواهد شد.

این نماینده مجلس تأکید کرد: این رقم برای دهک‌های پایین درآمدی سهم قابل توجهی از درآمد خانوار محسوب می‌شود و بنابراین افزایش هزینه سوخت می‌تواند فشار بیشتری بر معیشت این گروه وارد کند.

ظهوریان این برآورد را حداقل میزان افزایش هزینه دانست و گفت: در تحلیل آثار سهمیه‌بندی بنزین باید این نکته نیز مورد توجه قرار گیرد که خودروهای متعلق به خانوارهای کم‌درآمد عمدتاً فرسوده‌تر هستند و به دلیل مصرف سوخت بالاتر، افزایش قیمت بنزین می‌تواند اثر بیشتری بر هزینه‌های آنها داشته باشد.

به گفته ظهوریان، بنابراین در ارزیابی طرح سهمیه‌بندی بنزین بر مبنای کد ملی، صرف توجه به خانوارهای فاقد خودرو و تصور منتفع شدن دهک‌های پایین کافی نیست و باید اثر افزایش هزینه سوخت بر خانوارهای کم‌درآمدِ دارای خودرو نیز به‌طور دقیق محاسبه شود.

قطـرات آب را چـون لـحظات زنـدگی ارج نهیـم

وزارت نیـرو
شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور
(دانش تخصصی)
شرکت آب و فاضلاب استان کرمان

آگهی مناقصه
شماره : ۳۰۴ / ب / ۰۵–۱۴۰۵ م.ع
نوبت اول

شرکت آب و فاضلاب استان کرمان در نظر دارد مناقصه عمومی با موضوع : توسعه شبکه روستایی نرماشیر و دو ایستگاه پمپاژ به شماره سامانه ستاد ایران ۲۰۰۵۰۰۰۵۹۶۳۰۰۰۴۱۹ را با برآورد: ۱۲۲/۵۷۴/۲۷۸/۶۳۱ و مبلغ تضمین فرایند ارجاع کار ۶/۱۲۸/۷۱۳/۹۳۲ ریال از محل اعتبارات عمرانی با حداقل تعداد : ۱ به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید. لذا از کلیه شرکت هایی که دارای گواهی معتبر صلاحیت انجام کار دارای حداقل رتبه ۵، در رشته آب یا نیرو می باشند، دعوت می شود.

کلیه مراحل برگزاری مناقصات از دریافت اسناد مناقصات تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

برنامه زمانی مناقصه:

تاریخ انتشار مناقصه در سامانه تاریخ ۱۴۰۵/۰۵/۲۸ می باشد.
مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۱۹:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۶/۰۲
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: ساعت ۱۹:۰۰ روز شنبه مورخ: ۱۴۰۵/۰۶/۱۴
تاریخ تحویل ضمانتنامه به دفتر حراست شرکت ساعت ۱۴:۰۰ تاریخ ۱۴۰۵/۰۶/۱۴
زمان بازگشایی پاکت ها ساعت ۱۰:۳۰ صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۶/۱۵

لازم به ذکر است :

- در جلسه ی گشایش پاکات ،مناقصه یک نفر نماینده از هر کدام از شرکت کنندگان می تواند حضور داشته باشد.
- ضمانت نامه می تواند به یکی از روش های زیر ارائه شود:

الف ۱ - ضمانت نامه بانکی جهت شرکت در مناقصه لازم است شرکت کنندگان نسبت به ارائه «ضمانت نامه فرایند ارجاع کار» منطبق بر آخرین نسخه آیین نامه تضمین معاملات دولتی اقدام نمایند (بدیهی است ارائه ی هر گونه ضمانت نامه خارج از فرمت آئین نامه از جمله ضمانت نامه شرکت در مناقصه قابل پذیرش نمیباشد و شرکت کننده از ادامه روند مناقصه حذف خواهد شد.)

- ضمانت نامه مربوط به موضوع مناقصه باید به مدت ۹۰ روز از آخرین تاریخ تحویل پیشنهاد قیمت اعتبار داشته باشد و برای سه ماه نیز قابل تمدید باشد.

الف - ۲ فیش واریزی :

- ارائه فیش واریز وجه نقد به حساب بانکی سپرده حساب زیر:
- مناقصه های داخلی به حساب بانک ملت به شماره ۱۸۶۰۸۱۹۵۷۷ با شناسه واریز ۲۶۵۷۴۸۰۳۰۲۳۱۶۴ بنام شرکت آب و فاضلاب کرمان
- مناقصه عمرانی : به حساب IR760100004001025907146532 به نام تمرکز وجوه سپرده شرکت آب و فاضلاب به شناسه واریز ۹۲۹۲۱۸۷۰۰۲۴۰۰۱۰۲۵۹۰۷۱۴۶۵۳۲۰۰۰۰

آدرس : کرمان بلوار ۲۲ بهمن نبش بلوار ساوه، شرکت آب و فاضلاب استان کرمان دفتر قراردادها و تلفن ۰۳۴۳۳۲۲۲۲۸۲

مدیریت روابط عمومی و آموزش همگانی